

Jamtlands Tidning

HEMBYGDSFÖRENINGEN JAMTAMOT, NORRLANDS NATION, UPPSALA

nr 1/88 årg. 17

IDEOLOGIDEBATTEN FORTSÄTTER !
I DETTA NUMMER:

BR. STJ. SJÖLANDER

Den nygamle redaktörens tänkvärda tankegångar

Jamtar, Storjamtar och övriga läsare!

Återigen har JT, mot alla odds, kommit ut. Pga en del olyckliga omständigheter, som väl helst bör sjunka in i glömskans förlåtande töcken, så var det ett tag sedan ett nytt nummer av denna sägenomspunna publikation nådde tryckpressarna. Men nu är det dags, med ett sextonsidigt nummer som går i de ej helt ovanliga färgerna svart och vitt. Min ambition denna gång har främst varit att så snart möjligt komma ut med en tidning, och eftersom det "interna" materialet denna gång övervägde bland bidragen (i alla fall i sidhänseen-

de) så har jag beslutat att detta nummer huvudsakligen skall innehålla internt material. Jag hoppas under mitt absolut sista år som redaktör komma ut med ytterligare två tidningar med mera traditionellt, blandat JT-material. Jag vill tacka alla som bidragit till detta nummers utkommande, och be de som ej fått sina bidrag publicerade att ha lite tålamod. Era bidrag kommer i något av de närmaste numren, om de inte blivit censurerade av redaktionen. Nu skall jag inte mäsja mycket mera, utan endast tillönska er en trevlig läsning av detta nummer.

Mae Raukes!
Anders Johannisson
Redaktör

Jamtlands Tidning

utges av Hembygdsföreningen Jamtamot i Uppsala
Redaktör och ansvarig utgivare: Anders Johannisson,
Studentvägen 22:14 75234 UPPSALA

Upplaga 500 ex

Jamtlands Tidning 1/88 sid 2

En ny Storjamt !

En kort presentation av Br Jöns Fahlén, som utnämndes till
Storjamt på Prismotet 1988

De flesta hederspristagare brukar uppskatta sin utmärkelse, men en som dessutom—och det är mindre vanligt—tagit den röda luvan till sitt hjärta är 1979 års hederspristagare Jöns Fahlén.

Han har allt sedan dess varit en stadigt återkommande gäst och kommit till i stort sett varje Prismot och då ofta fungerat som rutinerad beledsagare till de nya pristagarna.

Med sina stora kunskaper om jamtsk kulturhistoria är han en stor tillgång på moten och en källa att ösa ur för de yngre jamtarna. Han har ofta tagit en aktiv del i Jamtamots verksamhet, t.ex.

genom att på mot visa filmen om forbondresan, genom sitt bidrag i jubileumsskriften 1985 om fjällbondens sedvanerätter och inte minst sommaren 1984, då han anordnade ett mycket ambitiöst och intressant Sommmot i Klövsjö med omnejd,

där vi bl.a. fick studera minnen från Baltzarfejden i Nederhögen, ödekyrkan i Klaxåsen, kyrkan i Klövsjö, hans eget verk Tomtangården, utsikten från Katrinabacken samt mycket annat.

Jöns Fahlén har kommit att fungera litet grann som en länk mellan föreningen Jamtamot i Uppsala och aktiva kulturarbetare hemma i Jamtland/Härjeådal, vilket i hög grad bidragit till att ge Jamtamot stabilitet som Hembygdsförening. Vi hoppas därför att han kommer att fortsätta att hålla kontakten

Br. Stj Jöns Fahlén

med Jamtamot, och vi inom Storjamtskommittén anser dessutom

att han uppfyller kraven för Storjamtskap.

Uppsala 5/3-88

Storjamtskommittén

Jamtlands Tidning 1/88 sid 3

OM JAMTAMOTS INRIKTNING

av
NILS SJÖLANDER

Angående Broder Mattssons debattartikel i föregående nummer av JT gjorde jag vid genomläsningen några reflexioner.

Det möter vissa svårigheter att föra en debatt i en tidning av JT:s karaktär, som i bästa fall kommer ut med ett nummer per termin. Tillfällen till någorlunda snabba genmälen finns inte och kanske har eventuella skribenter hunnit tröttna och glömma hela frågan. Debatten har under tiden förts på Mot, i korridorer och "tempel", så att när väl tidningen kommer ut har debatten tagit en helt annan vändning och artikeln kanske blivit fullständigt inaktuell. Vad gäller mer långsiktiga "ideologiska" frågor om Jamtamots inriktning kan det ändå vara meningsfullt att låta olika åsiktsinriktningar framföra sina synpunkter i tidningen trots att det emellanåt blir långt mellan inläggen.

Jamtamot är en kombination av student- och hembygdsförening. Rekryteringsgrunden är manliga studenter vid Uppsala universitet, inskrivna vid Norrlands Nation, från landskapen Jämtland och Härjedalen. Detta ger av naturliga skäl en viss karaktär åt föreningen och det tycks som om den, enligt gamla vittnesbörd, varit sig i stort sett oförändrad sedan begynnelsen 1915.

Hembygdsdelen i föreningen har varit beroende av enskilda bröders och inbjudna gästers insatser och de har varierat i styrka och omfång under årens lopp. Att en hembygdsförening gärna blir inriktad på historia är inte så underligt. Den inriktningen gäller de flesta hembygdsföreningar om man tittar på deras publikationer. Att det gäller för Jamtamot är alltså inget märkligt, speciellt eftersom föreningen verkar i "exil" utom vid Sommarmot och t.ex. under Storsjöran. Många exempel världen runt visar att man i exil ofta känner ett ökat behov av att markera sin identitet. (och för vår egen del; Bröder, inte låta oss nivelleras till uppsalabor!) För detta kommer alltid den historiska bakgrunden att vara väsentlig, särskilt med tanke på att, för vår egen del, Jämtland och Härjedalens äldre historia fullständigt ignoreras i skolundervisningen därhemma. Där utför enligt min mening Jamtamot en fostrargärning av rang. Hur många Jamtar har inte blivit medvetna om sin historia och sitt kulturarv i Jamtamot, först när man lämnat hembygden för att studera.

*

Det gäller åtminstone för den som skriver dessa rader.

*

Jag hävdar således att den historiska och kulturella biten har mycket stor vikt och anser vidare att Jamta-

mot spelar en direkt fostrande roll för nya generationer Jamtar i Uppsala därvidlag. Vad som däremot kan diskuteras är om inriktningen på historia blivit ENSIDIG, vilket Broder Mattsson hävdar i sin artikel. Ja, vem kan avgöra detta? Det måste Du bäste Broder som är verksam i Jamtamot avgöra! Om du anser att det förhåller sig så, bidra då till att en ändring kommer till stånd genom att beslut fattas på Mot, kommittéer tillsätts, mm så att föreningen får en annan inriktning. Personligen håller jag med om att en ensidig inriktning på historia naturligtvis inte är önskvärd, men undrar faktiskt om det verkligen förhåller sig så. Jamtamot har internt en mängd aktiviteter som inte har någon historisk inriktning: Större delen av Moten har oftast ingen HISTORISK inriktning alls utom eventuella gälbeinsuppgifter (om inte ceremonier mm också ingår i "historisk inriktning"). Sång-, musik- och idrottsverksamheten är exempel på aktiviteter utan direkt historisk inriktning, vilka också kan förekomma utanför Moten.

Vari består då konkret den ensidiga inriktning som Broder Mattsson talar om? Så vitt jag kan se kan det vara: Enskilda gästföreläsare på Mot, de inlägg som gjorts av Jamtar i hemmapressen samt innehållet i föreningens egen tidning J.T. De inlägg som görs av Jamtar i eget namn i hemmapressen är naturligtvis deras egen inriktning och deras egna åsikter. Vad gäller gäster på Mot så avgör Jamtamots styrelse vilka personer som skall komma i

fråga, men är säkert öppen för förslag med olika inriktningar. Innehållet i J.T. beror dock helt och hållet på vilket material Broder Redaktören får in och det kommer an på de enskilda bröderna och deras personliga insats.

Kort sagt : Skicka in bidrag till JT !

Min personliga åsikt är att som verksamheten har bedrivits de senaste åren så kan man absolut inte anse att Jamtamot har en ensidigt historisk inriktning utan tvärtom har en inriktning mot en som alltid lämplig blandning av skämt och allvar.

Mot slutet av Broder Mattssons artikel är det väl inte utan att ett litet leende bryter fram när man i en storslagen vision (hallucination?) ser hur Jamtamot bildar en studentsektion i Norrlandsförbundet, och i andanom hur lokaliseringsbyråkrater ivrigt undrar över vad Jamtamot har för synpunkter i regionalpolitiska frågor etc. Det är väl den gamle politikern Mattsson som talar där, och nog tycks det åtminstone för mig som om Jamtamots betydelse där fullständigt överskattats och även missförstått.

Visst anser även jag att Broder Mattsson har rätt i mycket och mycket av sina regionalpolitiska funderingar, men anser absolut inte att det är en förening av Jamtamots typ som bör driva sådana frågor. Varför inte i stället försöka väcka liv i den numera avsmnade NUG (Norrländska Uppsala Gruppen) ?

Den verkade för ett antal år sedan vid Norrlands Nation och sysslade just med den här typen av frågor. Det finns dessutom ett antal politiska partier i detta land att engagera sig i. Om Jamtamot skall börja engagera sig ordentligt i sådana frågor kommer det förr eller senare att leda till politiska ställningstaganden vilket rimmar illa med Jamtamots ställning som politiskt och religiöst obunden KAMRATförening. Jamtamot bör visst KUNNA yttra sig i sådana frågor, men stor försiktighet måste enligt min mening iakttagas. Det bör i främsta hand röra sig om satsningar av enfrågekaraktär där de partipolitiska motsättningarna inte är alltför tydliga och satsningarna bör kanske, om möjligt, ha en humoristisk underton. Ett alldeles utmärkt bra exempel på detta anser jag vara den tyvärr numera nerlagda kommittén "Jamtamots OS-kommitté".

Vad gäller syftet med Jamtamot så är det min absoluta mening att grunden är kamratföreningen, "Brödernas gille". Eftersom en utmärkt ideologisk formulering av detta redan finns i avslutningen till Jamtamots jubileumsskrift till 50-års jubileet 1965, "Jamtamot Upsala 1915-1965", låter jag de raderna avsluta detta inlägg. Författare är Storjamten Sven-Bertil Jansson. Trots att snart 25 år gått sedan de skrevs har de, enligt min mening, i allt väsentligt samma övergripande giltighet.

"Med det stigande antalet studenter i Uppsala ökar numera även mängden jamtar avsevärt för varje år. Men trots att antalet jamtar, mer eller mindre aktiva, nu får räknas i flera hundratal, så är moten oftast inte avgjort talrikare besökta än de av de bevarade bilderna att döma tycks ha varit exempelvis under 30-talet. Det förhåller sig med andra ord så att av alla som fyller stadgar- nas "jamtkrav" och sålunda invälsjs är det bara en kärntrupp, som visar ett riktigt aktivt intresse för Jamtamot. Orsaken härtill får man väl söka i den övermäktiga konkurrens från ett allt mer differentierat nationsliv i övrigt, som en exklusiv förening av Jamtamots karaktär har att möta. På senare år har Norrlands nation också fått sina delnationer;

Jämtland-Härjedalens länsförening erbjuder ett forum både för manliga och kvinnliga studenter, och många jämtar föredrar att söka sig dit.

I och med länsföreningarnas tillkomst har Jamtamot fått en chans att avlasta sig en del åtaganden i nationslivet. Det aktiva antalet jamtar utgör en ganska exklusiv grupp inom nationslivet.

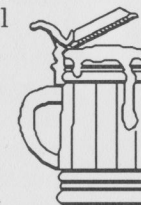
Föreningens framtid torde komma att bero av om man rätt kan rannsaka sina speciella förutsättningar. Det väsentligaste syftet måste vara att vårda sig om ett gott kamrarskap. Bäst lär det kunna ske genom att man sporrar jamtarna till initiativ, som berikar samvaron under moten. Det är moten som är Jamtamots livsrum."

JULBORD av GV em GÖRAN PEHRMAN

"Den lukten är bäst av allt" sade Orm stilla. "Det är timjan i" sade Toke med bruten röst. I boken Röde Orm äter Orm och Toke blodkorv vid Harald Blåtands julfest. Att det blivit fest och frossning i mat till jultider beror i mångt och mycket på att slakt av svin och även nötboskap skedde då djuren var inne, när dom var feta och fina innan maten åt djuren tog slut. Djuren togs väl till vara så det blev korv, sylta, leverpastej, revben, dopp i grytan och grisfötter. Ser man på några av Norges julmats-traditioner finns en del vi kan tycka inte hör till, t.ex. Sydnorges tradition med nyfångad torsk, pinnekött, och saltad vindtorkad fårbog kokad och serverad med rotmos. I Danmark kan man bli serverad anka. Lutfisk som förknippas med jul, var på 1500-talet delikatess på furstars festbord. På skånska bondbröllop i dagarna tre åt man lutfisk varje dag. Tillbehör till fisken varierar från gröna ärter till stekt fläsk men bestående är vitsåsen och kryddpepparn.

Blodkorv

- 5 dl svinblod
- 4 dl mjölk
- 2 st gula lökar
- 2 krm ingefära
- 1,5 dl russin
- 3 dl ströbröd
- 2 st ägg
- 2 msk sirap
- 2 krm timjan
- 2 msk smör eller margarin
- salt, vitpeppar.

Sila blodet i en bunke och blanda med ströbrödet och mjölken. Vispa ned äggen, sirapen och kryddorna. Hacka och fräs löken, förväll russin försiktigt. Blanda i russin och lök. Fyll korvsmeten i fjälster, bind om korvarna koka sedan korvarna på mycket svag värme i 1 timme. Låt korvarna svalna, stek dem sedan och då får jag önska smaklig måltid.

Bidrag till nästa JT:

Skickas till Redaktören (se sid 2) handskrivna, maskinskrivna eller på diskett anpassad för äppeldator av konfekttyp. Insända disketter returneras medan andra typer av manus behålls och arkiveras.

En berättelse från Helgamässmotet-87

Av Br ÖH Peter Möller

Det var den 31 oktober och mörkret låg, tjockt och tungt som en kastrull vidbränd flötgröt, över den eviga ungdomens stad. Det skulle ha varit bara ännu en kulen höstafton utan något speciellt att se fram emot, om det inte hade varit för MOTET som hägrade i luften framför mig. I min ryggsäck låg tryggt de insig-

nier som kännetecknar en Jamt: luva nål och sångbok. Förberedelserna klarades av i en fart, och snart kunde ÖH slå klubban i bordet och därmed släppa loss ett nästan outtömligt ordflöde. När så smånin-gom en gålbeining vid namn Lars Jonsson skulle kännas på pulsen angående sin upp-gift, bestod han provet

med glans och valdes in. Upp-giften berörde en viss Carl Zetterström, den man som donerade de första volymerna till det som idag är Jämtlands Läns bibliotek. Motet beslöt därpå att hedra Zetterströms minne på något vis. Eftersom vi var mitt uppe i Helgamäss (=Allhelgonahelgen), vad skulle kunna vara lämpligare än att en kommitté tillsattes med uppgift att sätta ett ljus på hans gravvård? Så skedde också, och kommittén kom att bestå av under-tecknad, Br. Stj. Sjölander, Br. Mattsson samt den nyinvalde Lars Jonsson. Vi beställde en taxi, som anlände och besattes. Om jag så lever tills jag snubblar på mitt

Kommittén i arbete

eget skägg, kommer jag ändå aldrig att glömma chaufförens min då fyra beluvade gentlemän, beväpnade med varsin flaska öl, stiger in och beställer "Vaksala kyrkogård" klockan tio på kvällen. Hursomhelst, iväg kom vi, och väl framme ombads nämnde chaufför att vänta tills vårt uppdrag var slutfört. Br. Stj. Sjölander tog nu befälet, då han tidigare påstått sig veta exakt var det Zetterströmska vilorummet låg. Det visste han inte. Det tog oss bortåt 20 minuter av närsynt plirande på gravstenar och tysta eder över stearin-fläckade handskar, innan vi stod vid vårt mål. Br. Stj. Sjölander sade några väl valda ord och

satte därpå ned en marschall på graven, som till skillnad från de flesta andra saknade ljus. Några sekunders tystnad iakttogs, och sedan var bröderna på väg tillbaka till ett dig-nande matbord, skummande handöl och rövkok. Under kvällen uppkom många trevliga och minnesvärda situationer, men till dessa hotar jag att återkomma senare.

Med Jamthälsningar

Peter Möller

ÖH:S REFLEXIONER ÖH:2 REFLEXIONER

Tankar inför den förestående uppgiften som ÖH av Peter Möller

Wittgenstein sade en gång: "Så måste det vara." Vad då, frågar Du. Jo, att här sitter jag nu, på en ansvarstyngd post, och måste, åtminstone teoretiskt, hålla reda på de över 600 kroppar som för när-

varande står upptagna i Jamt-mots medlemskartotek. Härtill kommer, att hålla uppsikt över våra regaler, vår post och allt möjligt annat som jag säkert kommer på när jag är färdig med den här artikeln. Men vem är jag då? För er som inte känner mig, skall jag berätta min curriculum vitæ, min levnadsbana. Det hela började den 23 juni 1965, då jag (Gud hjälpe mig) föddes i den storsvenska huvudstaden. Jag insåg snart det absurda i situationen, och övertalade vid fyra års ålder mina föräldrar att i stället flytta till Jämtland. Sagt och gjort. I september 1969 satte jag för första gången min fot på denna underba-

ra jord. Sedan gick det mesta i ganska konventionella spår. Gymnasiets humanistiska linje gick jag ut i juni-84, varpå omedelbart följde 10 månader på Norrlands Artilleriregemente. I juli bestämde jag mig för att plugga vidare, och valet av ort var lätt-Uppsala. Hit kom jag en dag tidigt i september 1985, ett datum jag sent

Br. ÖH Poserar

skall glömma. Efter diverse o-strukturerade studier och an-ställningar här, antogs jag sist-lidna termin till ämneslärlarlinjen—men i Stockholm. Lite knöligt med tågen, men allting går, bara man ger sig fan på't, som fransken säger. Nåväl, så gick det till. Min förhoppning inför det kommande året är att bröderna skall få njuta av min glimrande formuleringskonst, min änglalika sång, min orubbliga fasthet med ÖH-klubban men framför allt—min ödmjukhet.

Hälsar Eder alltid lika sjuke
ÖH

Krönika över verksamhetsåret 1986-87 av ÖH em. Jan Vesterlund.

Vad är ett år ? "365 dygn 6 tim 9 min 9 sek" svarar astronomen. "Ett steg närmare domedagen" replikerar pessimisten. "Den alldeles för långa tiden mellan två skördefeaster" häver bonddrängen ur sig. Vad innebär då ett år med student- och hembygdsföreningen Jamtamot ? "En transportsträcka mot nästa jubileum" svarar den framsynte. "Ett tiotal val till fakultetsstyrelsen för Jamska och Härjedalska" hävdar språk-vännen. " Ännu en ny försumlig styrelse" klagar slutligen någon emeritus.

Jag ska nedan försöka att i korta ordalag återge vad som under det senaste året tilldragit sig på Moten, kärnan i föreningens verksamhet. Ett Mot kan aldrig rättvist beskrivas, det måste upplevas. Nedanstående får därför ses som ett försök att väcka slumrande minnen till liv hos de som var med samt ett explock av allt det som de mis-sade som inte var där. Krönikan tar sin början med, och slutar med Sommarmoten i hembygden, numera kallade Heimmot. Dessa Mot är ofta för deltagarna det mest minnesvärda av årets Mot. En av anledningarna är att här färdas man tillsammans i det Jamska (kanske snart även det Härjedalska) landskapet och erbjuds tillfälle att hänge sig åt en sann upptäckarglädje. Att se nya vyer i det ständigt växlande natursceneriet, att lyssna till en gripande berättelse om en bygds historia eller enbart till stillheten vid en sjö i skenet från den flyende Helios, att känna de milda dofterna som kommer med vinden eller att syna ett ödetorp som tyst och stolt låter visa upp sig. Allt detta och kanske något till får Gamlesten att känna sig äldre och visare än någonsin, och Yngsten att bete sig som ett barn. Att inte fler Jamtar deltar är förvånansvärt men kanske detta i sig bidrar till att skapa den speciella aura som omger Heimmoten.

Sommarmotet i hembygden är i år förlagt till Huså i Västjamtland, där Motets gäst Sigvard Löding möter upp. Han har tagit på sin lott att guida Jamtarna längs den s.k. hyttstegen vid platsen för Huså bruk. Trots det påtagligt kyliga vädret blir Jamtarna varma inombords när historierna om gruvorna, malmfrakterna och människorna målas upp av Sigvard. På nedvägen möts Motet av en hysteriskt fnittrande feminin varelse. Det skulle senare visa sig att hon trodde sig ha sett småfolket komma vandrande nedför

bergsslutningen, och blev därför översvallande munter när hon upptäckte att det bara var ett antal luvprydda Jamtar. Motet besöker Huså Getgård som förevisas av dess ägare Börje Forsberg, vi får provsmaka en rad ostar som leder till inköp. Med oss får vi även bock-korvar avsedda som skaffning under Husåspelet som är nästa punkt på programmet. Imponerade av skådespelet tar vi plats för middag med sedvanliga förhandlingar och procedurer. Efter avslutad middag tågar Motet under Jamtanan till sovstugorna där bl.a. det muntliga röstningsförfarandet debatteras och provas endast ledande till ett resultat som Schiller konstaterat 200 år tidigare: " Man soll die Stimmen wägen und nicht zählen". Påföljande morgon beger sig Motet till Hjerpe skans och får bekräftat att kommunväsendet skändat kulturminnet genom att slå ner en flaggstång i taket på den anrika krutkällaren. Motet hinner därefter till Arnljotlägden i tid för att beskåda de sista dramatiska scenerna i Arnljotspelet. Vi besöker avslutningsvis platsen för det ursprungliga Jamtamotet, nämligen Bynäsudden, numera utsatt för avsiktliga bombningar från ockupationsmaktens försvarsmakt.

Br. Stj. Bo Oscarsson är gäst på höstens första Mot, som fr.o.m. detta år kallas Sjalvständu-heitsmot. Han tar oss med på en resa i tid och rum och ger oss en målande beskrivning av den jamska delaktigheten i kolonisationen av Island, och dess lämningar. Br. Stj. P-G Norman uppmärksammas för att han nu bevisar sitt 100:e Mot. På kammarintagningen som föregick Motet kunde konstateras att de tioalet gälbeinskararna var bland de sämsta genom tider-na. Bröderna har dock genom tukt och ett pedagogiskt under lyckats fostra dessa så att ett par av dem numera är drivande krafter inom styrelsen. Därmed står det klart att de som framfört farhågor för den till synes snabba tillväxten bitit i gräset. Man får dock aldrig ge tappt i skolningen vare sig av nya eller halvgamla Jamtar. Detta Mot går också till historien som Motet under vilket Torpkommittén tillsattes och Torpfonden instiftades efter en idé från Br. Mattsson att Jamtarna borde ha ett rekreationstorp i Upsalas närhet. Br. Mattsson valdes senare till Yngst. Br. Hansa släcker törsten efter en hård röv-kroksmatch med ättika som han vunnit på

Halvar-lotteriet. Motet avslutas efter att fanan hissats i soluppgången.

För att återupprätta den geografiska balansen efter de senaste årens kantring åt väster och söder hålles i november Ravundsmotet. Gästar Motet gör trubaduren Br. Kalle Berglund från Stugun som spelar, sjunger och berättar om funderingar om livet och annat, Bröderna följer med i svängarna och rycks slutligen med i allsång när Kalle framför sin "Brölloppet i Näliden". Motet avslår en begäran från Br. Eric Rubensson om att tilltala Br.a Lundman och Stj. Norman med syster Lundman och storasyster Norman för att de behagar springa omkring i kvinnokläder emellanåt. Snapsen till förrätten skall som bekant tas genom att glaset i luften får beskriva ett J. En Härjedaling som istället försöker med ett H blir sittande törstig. Av de gälbeiningar som under Motet högtidligen förses med föreningens insignier kan nämnas Håkan Risberg som berättar om Trollmaxen och drar ett par anekdoter om honom på klingande offerdalsmål, samt Mat-tias Brooth som utförligt redogör för Frösö Trivialskola och dessutom påpekar att skolan var ett sätt att försvenska Jamtland. Br. Lekar'n aktiverar Motet genom rövkrok, snusdosdragnig, snusdoskastning samt TILL-gång. På Kam-mar'n framläggs senare mer marginella förslag för finansiering av torp-inköpet: lösa korsord, skriva roliga historier eller att gå och lämna blod.

Det är inte så ofta Jamtamot håller Mot utanför nationens trygga hägn under pågående termin. Senast det inträffade var när det sägenomspunna Waxholm-motet gick av stapeln 1983. Detta Mot var således något utöver det vanliga för de bröder som var vana att under Mot hållas instängda i nationshuset. Att upptäcka är att leva. Att uppleva är något för de mindre täcka. Det var nu Julmots-deltagarnas tur att få intaga middag, i form av ett dignande julbord, på lokal. Angående lämpligheten i att just julbordet förläggas utanför nationen kan påpekas att man då går miste om de lokala specialiteter som tidigare Gillevärdar undfagnat oss med. Den främsta orsaken till att Mot i så stor utsträckning hålls på nationen är naturligtvis att Jamtarnas monetära tillgångar i annat fall inte skulle räcka till kurslitteratur m. fl. utgifter som krävs för att de ska kunna stanna i Upsala och gå på Mot. Göran Pehrman som för tillfället innehade posten som Gillevärd och därmed avlastades det myckna arbetet att färdigställa ett eget julbord gjorde för övrigt en mycket förtjänstfull insats under läsåret. Särskilt då under dess senare del då han lyckats konstatera de jamska munnarnas storlek. Näväl, åter till Julmotet från vilket vi drar oss till minnes att Motet serve-

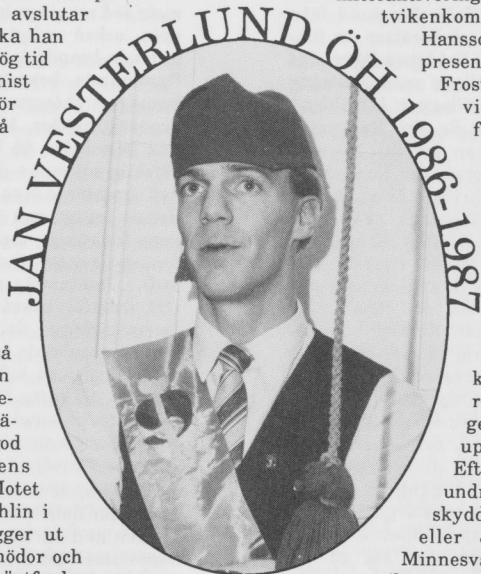
rades som inledning ett extremt torftigt protokoll. Detta var en av den sjuka styrelsens lugubriteter, samt Br. Stj Graffs entré, mitt under pågående granskning utskällande Motet för senfärdighet att förpassa sig till Gunillaklockan. Denna klockstapel, med anor från 1500-talet, där Jamtamots sed att ringa in julen går av stapeln och stapeln, också enligt sed, inte går av. Den nyss nämnde brandtalaren lyckas verkligen med sitt flammande brandtal tända en hemlängtans brand hos åhörarna då han stundom låter som en brunstig älgdjur. Minnesvärd är också Br. Boh-lins besvikelse då han inser att kören blivit så skicklig att hans dirigentskap ej längre påverkar framförandena nämnbart. Under intagandet av det enorma julbordet å Hantverksföreningens festvåning underhåller Experimentkvartetten, det senaste "vildhavret" (Br. Stj. Härstams ord) i Jamtamots rika kvartettflora (-fauna ?). ÖH framför också tillsammans med Br. Stj. Burman ånyo "Brölloppet i Näliden" varunder Burman spelande bruden till brödernas förnöjel-se nedlägges på julbordet bland de andra läckerheterna. På detta Mot framförde Hornkommittén sitt slubetänkande, något som det talades en del om i förra numret av Jamtlands Tidning. Väl tillbaka framför brasan tar kvällens gäst Br. Arne Rubensson till orda och fängslar bröderna med berättelsen om "Profeten från Konåset". Denne profet ska, enligt Arne, själv ha sänt honom manuskriptet med Guds ord. Berättelsen avslutas dock med att berättaren kastar papperen på elden. Efter en stund lugnar han dock de smått chockade bröderna med att allt endast var "illusioner och illusioner av illusioner" varvid en befriande applåd utbryter. Gästen greppar sedan klubban för att auktionera ut tavlan "En Jants uppvaknande". Styrelsebröderna, som bildat kartell för att chockhöja rekordpriset, bjuder över varandra med följden att krönikören finner sig ha gjort en mindre förmånlig investering för det som var kvar av studielånet. En tradition som ett par år legat i träda ser åter dagens ljus eller åstadkommer snarare detsamma då Jamtarnas eget luciatåg till brödernas jubel graciöst (näja) skrider in i salen. Om den senare delen av Motet kan nämnas tillsättandet av en kommitté som ska verka för hemspråksundervisning för de infödda eleverna i de jamska och härjedalska grundskolorna.

När snön som glömde bort att falla ifjöl väl lagt sig och studierna börjar tynga de redan brant sluttande axlarna kommer Veitslamotet i februari som en befriande Jamtande. Stadgarna för Torpfonden börjar ta form trots en del gnyende från Tibrands omhuldare. Inbjuden till Motet är Br. Christer af Winklerfeldt vilken beklätt posten som Överhövding läsåret 48/49 och året

därpå som nationens Förste Kurator, under vilken tid han hörde till de fått ynnesten att bo på nationens studentvåning. Han förflyttar de andäktigt lyssnande jamtarna till denna epok genom att i tal och sång beskriva vad som tilldrog sig i nationslivet i allmänhet och på Moten i synnerhet. Gåsten avslutar med ett par historier för vilka han tilldelas en eloge. Det är nu hög tid att välja en barometermaskinist för torpfondens konto (ej för torpfondens räkning), då man ej kan skilja (!) på Br:a Grelsson slutar valet med Br. ospec. Grelsson. Motet uppdrar åt velourkommittén att hålla ett öga på, läs och häpna, Br. Stj. Halvar. Dryckeshornet invigs med premiären för Godens skål. För första gången på länge syns också Br. Welin som slitit sig från sitt kärleksnäste för ett Motbesök och klarar galant, vältränad som han är, en mycket god andraplacering i kvällens hårda drabbning i rövkrok. Motet får senare lyssna till Br. Bohlin i egenskap av Yngst som lägger ut texten om gillevärdskapets mödor och otacksamhet i samband med "utfordrandet av dessa själar" varvid man är böjd att hålla med, om nu Gillevärden står för även det själsliga spiset. Bohlin drar sedan vidare genom Sherwood-skogen, en smula förundrad över de röda trätopparna, men övertygad om att han är Ivanhoe. Under den senare delen av Motet får vi bl.a. höra Br. Welin, under sin utläggning om arvsmassan, yttra: "Br. Ahlzen är ett exempel på att Tjernobyl gjort sitt." Br. Bohlin tycker det är hemskt att det inte finns något som är opåverkat av människans hand. Det upptäcks att styrelsen är försvunnen, så när som på den allttid lika trogne Br. Johannisson som nöjer sig med att hålla pennan i handen. De andra misstänks för att vara ute i velourärenden och ett misslyckat försök görs att fänga in dessa med den för annan jakt avsedda Storsjöödjursaxen.

Nästföljande Mot, Prismotet, inleds med att Br. Stj. L-G Larsson undrar om Br. Stj. Halvar är "Mot-dopa" när han efter två Mots frånvaro nu plötsligt dyker upp i högform. Efter sedvanliga inledningspunkter är det då dags för en av kvällens höjdpunkter: (det skulle komma flera senare skulle det visa sig) utdelandet av Jamtamots hederspris 1987 till den välförtjänte Ola Gerhardt Henriksson. Själva priset består i år av, förutom diplom, ett supskåp i blåved med

kombinationslås, smakfullt framtaget av Leif Wikner, Persåsen. Ola Gerhardt brinner av iver att få reda på kombinationen, men att själv klara ut den blir en av hans uppgifter till kaffet. Nu blir Motet föremål för ytterligare frukter av Kommittéaktiveringskommitténs arbete. Frostvikenkommittén, genom Br. Georg Hansson, yrkar bl.a. på en egen representation på republikanen av Frostviken. Detta utmynnar i en vild diskussion varunder framkommer förslaget att representera samtliga socknar genom 39 vita stjärnor på det vita fältet. Nästa kommitté ut på plan är brandskyddskommittén som verkligen gör sitt för att höja stämningen ytterligare. De framkommer med en rad både vetliga och, för somliga, kränkande förslag, vilket resulterar i att Br. Liljefelt ges epitetet Galilei pga sin uppfattning om tyngdlagen. Efter ett tag börjar man dock undra om deras uppgift var att skydda branden från Jamtarna eller Jamtarna från branden. Minnesvärda är också de långa anskikten som syntes när pizzakuponger utdelades och presidiet meddelade att Gillevärden misslyckats med det som var tänkt att bli kvällens anrättning. De tidigare så långa ansiktena lyste dock ikapp med luvorna då lugubriteten väl uppdagades, och måltiden väl bars in. Så småningom stundar kaffet och Ola Gerhards eldprov. Kombinationen har han lyckats lösa och innehållet tas även det emot med tacksamhet. Nu tar han fram sin fiol som en gång tillhört Lapp-Nils själv. Han har avstått från att donera den till något museum då han anser att den skall ljuda istället för att sitta inom glas och ram. Och visst är man böjd att hålla med när han berättar om Lapp-Nils och sedan trollbinder åhörarna med några av dennes verk. Sällan har väl ett Mot varit så entusiastiskt när det gäller att välja in någon som i det här fallet. Bland andra som beviljas medlemskap av Motet kan nämnas Tommy Pehrsson, Föllinge, sedermera Skrivare, genom en gedigen uppsats om skidisset Ragnar "Föllinge" Persson, samt även nationens Förste Kurator Per Tornell, Östersund, som berättar om Hund i Sveg. Br:a Stj. Hårstam och Br. Mattsson förevisar något senare ett nytt uppslag inom den idrottsliga genren nämligen sumobrottning. Tavlan "En Jamts uppvaknande" kommer åter på något outgrundligt sätt i kröni-

körens besittning. Efter avnjutande av efterrätten, tryffeltårta med hallonglass och en stunds musicerande väljs den nyinvalde Br. Pehrsson till Yngst. Då han får till uppgift att rena Fyrisån ses han en stund senare vandra omkring på det något minusgradiga vattnet ivrigt letandes efter dess svagaste punkt. Han tar sig dock inte vatten över huvudet utan fullföljer uppdraget med bravur. En fråga som tidigare väckts under ett idékrystande styrelsemöte dras nu för Mot: "Härre ställ se Jamtamot te att Jamtland väl värd at Olympiske Spelan om vintern sex år ette sundsvall röyk ?" Spörsmålet resulterar i tillsättandet av en Jamtamots egen OS-kommitté (som vi senare skall återkomma till). Efter en längre kammarsittning med uppmålandet av framtidsvyer, utförliga beskrivningar av jamthundens skall, sedvanlig fanhissning samt några jakt-historier så avslutas det synnerligen händelserika och minnesvärda Motet.

I april skulle då äntligen decenniets första temamot, Sångboksmotet undantaget, gå av stapeln. Motet hade, måhända något väl frisinigt, fått namnet Klapp-och-klang-mot och temat var följaktligen musik. När man avslarat den lugubre Br. Swartlings turbanliknande huvudbonad stämmer så Br. Lekaren "Bollen" till brödernas förtjusning upp med en för kvällen nyskriven klapp&klangsång. Somliga av bröderna vill dock ha mer tid för att utföra låtet "slurp". Under de följande förhandlingarna tillsätts en tröjsam tröjkommitté för nytryck av Jamtamot-tröjor. Vi får också höra OS-kommitténs första betänkande som går ut på att föreningen stödjer kandidaturen och att vi skall förevisa den urjamtiska sporten rövkrok under invigningen av ett eventuellt OS. Motet följer entusiastiskt den av kommittén framtagna handlingsplanen. Förslag att förevisa mer udda sporter såsom "strypa Franzon med luva" lämnas utan beaktande. Först ut av kvällens musikaliska uppträden är experimentkvaretten som bl.a. framför "E Jamtlandstaus" i eget arrangemang. Br. Leif Festin spelar med inlevelse "En polska från Vigge" på fiol. Även den musikaliske Br. Brooth har fiolen med sig och de framför tillsammans bl.a. "Jämtlandssången" och "Lappkungens polska" Efterföljda av Motets applåder. Vem kunde ana att en ny fiolduett skulle skapas under pågående Mot? Nästa framträdande står Br. Möller för. Han spelat ett antal välkända låtar på pianot som lockar bröderna att sjunga med. Br. Lekarn instruerad av Stj:a Sjölander och Norman leder Motet i sanger som inte sjungits sen framläggandet av sångboken. Under den välljudande middagen hörs även Br. Stj. Pettur, efter Br. Möllers misstänksamma blickar, försäkra att "han är en snäll farbror som inte tänker dricka upp Br. Möllers pilsner." Krönikören sällar sig också till de instrument-

trakterandes skara skara framförande några verk av Bellman ackompanjerad av egen gitarr. För lugubriteten detta Mot står en Jamt i nationsledningen som hänvisar kvällens gäster, några blåsare ur kommunala musikskolan, till V-dala nation. På Kammar'n tilldrar sig senare fortsatt musicerande samt diskussion om möjligheterna till liv i universum varvid anses att i begynnelsen fanns Br. Stj. Sjölander.

Valmotet har detta år getts namnet Gaukmot i ett försök att återknytta tillden gamla nordiska ärsindelningen. Från förhandlingarna minns man att Br. Eric Rubensson tror sig ha blivit vald till eskimå när han fått förtroendet som Neskionom i Fakultetsstyrelsen. När ett eventuellt inköp av medaljer diskuteras finner Motet att det ytterst intressant att den mest medaljprydda Jamten är den som önskar fler medaljer, man tillsätter en medaljkommitté för att titta närmare på frågan. Styrelsevalet bjuder på betydligt mer spänning än föregående år och krönikören konstaterar med tacksamhet att alla kandidater til posten som Gillevärd i år är synnerligen välrakade. När Jamtarna sitter bänkade under middagen tar kvällens gäst, Gösta Nylén, till orda. Gösta, som är Jamtlands Utrikesminister, håller ett föredrag om Härjeådalen och härjeådalarna och får hela Motet att häpna då han utbrister: "I Jamtland och Härjeådalen har det aldrig fötts några stora män... bara små pojkar !" Efter att ha lämnat en gedigen redogörelse om pilgrimslederna blir gästen invald. Han berättar något senare om bondepraktikor och Härjeådalsk läkemedelskonst vilket inspirerar Motet att instifta en medicinsk fakultet. En kommitté skall närma sig ämnet ytterligare. Br:a Stj. Sjölander och Mattsson råkar som vanligt i luvorna på varandra, då den förstnämnde läser naturvetarnas lov skyndar sig den andre att dela upp världens toppar i jurister, statsvetare och Mattsson. Under nachspelet debatteras bl.a. begreppet hjärndödhet, vilket innebär evigt liv för alla Jamtar enligt den rubenssonska logiken: "Eftersom en Jamt aldrig kan vara hjärndöd så kan en Jamt aldrig dö." Följande förmiddag ägnar Motet åt grillning och musicerande innan man beslutar att ge sig av på jakt efter Fyrisåns källa. Efter någon timma uppenbarar sig det natursköna Leufsta bruk, där Motet bjuds på en guidad rundvandring i den storslagna de Geerska herregården, innan söndagsmiddag intas å Leufsta Wårdshus under trivsamma former. Väl tillbaka i Upsala klarar man av en minigolfrunda och studier av missbildade, uppstoppade djur på Ultuna innan man besöker Vaksala kyrkogård för att hedra 158-årsminnet av prof. Zetterströms bortgång. I avslutning till kyrkogården hittas en runsten, vars text ger upphov till en tolkningstvist. Motet enar

TORPFONDEN

Växer

0 10 000 20 000

Men fonden behöver växa mer innan det blir dags för inköp. Därför kommer Torpkommittén att anordna en arbets-helg för Jamtamottorpet å Norrlands Nation, den 16-17 december. Jamtar som är intresserade av att arbeta denna helg kan kryssa i lämplig ruta på inbetalningskortet, så kommer någon av kommittéledamöterna att höra av sig. Ett annat sätt att stödja Jamtamottorpet är att fylla i ett valfritt belopp på inbetalningskortet som följer med tidningen.

efter frukost, färden mot Hällingsåfallet som med sin gigantiska kanjon sätter pricken över i:et vad det gäller utflyktens natuscenerier. Tuggande kåda inköpt i kiosken vid fallet tillsätter vi en kommitté för att utreda om föreningen bör inrätta ett stipendium för boende i jordkula vid nämnda vattenfall. Resan söderut går längs Ströms Vattudal med Br. Hansson som aktiv sakkunskapsförmedlare. Så kommer vi då, så småningom till-baka till sta'n, ett sextiotial jamtska och norska naturmil rikare, där de nöjda bröderna skingras med hopp om återseende nästa Heimmot. För de är ändå speciella.

Ett år med Jamtamot är för krönikören en mängd oförglömliga minnen och givande umgänge som inte mot-svarar något som kan fås för pengar. De som önskar utförligare redogörelser för Moten hänvisas till de av Br. Lindström, Br. Johannisson samt Br. Pehrsson författade protokollen. Krönikören nedlägger härmed pennan med en önskan att ingen harm må vila över de som fallit offer för dennes stundom vassa stift.

Jan Vesterlund
Överhövding emeritus.

Ännu inget Jamtsnus

ARTUT !!!

Jamtamots utsände i Mariefred, Br. Johan Nilsson har skickat följande bidrag till Jamt-lands Tidning, som på ett intressant sätt belyser den pågående debatten om Härjedalens lik-heter med Afrika.

Dessa fyra bilder ingår i Voodoo-doktors hämnd. Den är publicerad i Kalle Anka: Gamla, goda äventyr av Carl Barks-del 5. Richters förlag AB Malmö. Serien väcker en del frågor. Afrika påminner om Härjedalen? Syftar man följande att Afrikas svält skulle även gälla i Härjedalen? Vad säger Broder Mattsson om Härjedalens intåg i Kalle Anka?

Br. J. Nilsson

Jamtlands Tidning 1/88 sid 15

sig om lydelsen: "Bröder Jamtar, var på er vakt, nu och för all framtid. Graff ristade dessa runor." Efter att de nu något sömniga deltagarna konstaterat att de just upplevt ett av deras mest lärorika och omväxlande Mot avslutas detsamma.

Till det Ahlzéniska sommarresidenset på Vätö ställs kursen en strålande lördagsmorgon i början av juni för att hålla Huvulamot. För eftertruppen är denna färd inte helt problemfri då "ön visar sig vara större än beräknat och öbornas intelligens mindre än man trott". (Berättelsen om denna dråpliga resa är i sig en litterär pärla och finns i protokollsboken nedtecknad av färdskrivaren Tommy Pehrsson). Förtruppen sysselsätter sig under tiden med att lägga nät samt att infånga en förlupen hingst. Väl samlade visas sedan bröderna runt i idyllen av värden som också avvisar Br. Stj. Halvars teorier om att det kan finnas badnymfer i sjön. Den alltid lika uppiggande Br. Forsberg är i högform efter den långdragna färden och får Motet att utbrista i skrattsalvor då han först på pricken imiterar Br. Stj. Halvars gester, och sedan träder in i debatten mestadels argumenterande mot sig själv. Då Br:a Grillsson (Grellsson) ej är närvarande får Br:a Kolner (Dovner) och Flamsén (Ahlzén) ta itu med fläskkarre-grillningen. Br. Stj. Sjölander håller ett föredrag om de fordom brukade äteklubbarna för de nu stormysande bröderna. Vi sitter på verandan med utsikt mot sjön när den trolska försommarskymningen sakta lägger sig runt oss. Ett synnerligen gemytligt Mot. Efter den efterlängade middagen slår vi oss ner på några bastanta stockar runt en värmande brasa en bit ned i slutningen. Br. Edman, som sitter med ryggen mot sjön, gestikulerar våldsamt under sitt förordande av brödsullen med resultat att han gör en baklängesvett nerför backen. Under detta jordnära tillfälle under bar molnfri himmel tar sig Jamtarnas tankar alltmer filosofiska uttryck och man kommer öskt in på föreningens ideologi där krönikören med sin symbios av modernt umgänge och tradition stöter på patrull hos Br. Stj. "PM" som med glimten i ögat hävdar att "Vi skall fostra patrioter, ty via våra patrioter och ambassadörer styr vi snart världen." Inspirerade av den tidiga gryningen övergår nu bröderna till en sportigare aktivitetsform. Sålunda genomförs en rad traditionella och nya grenar såsom stockstötning, rövkrok, lyft & skel-pinn, snusdoskastning samt snusdosdragning. När näten vittjats står vi beundrande och betraktar en skogens konung som simmar över sundet, reser sig majestätiskt, skakar vattnet ur pälsen och lunkar vidare. En värdig avslutning på dagen anser bröderna och knyter sig för att efter

några timmar åter muntras upp av de mer än vanligt broderliga Mot-deltagarna.

Vi har nu kommit till verksamhetsårets sista Mot och åter vänder också till stället där krönikan tog sin början, nämligen Jamtland, det landskap som råkar ligga krönikören varmast om hjärtat. Det är andra helgen i juli och vi samlas på planen framför Wargentinskolan för något som i kallelsen benämnts Heimmot. Vi står just i begrepp att besöka Sör- och Nordli i Norge, samt Frostviken i Jamtland, och kan för första gången färdas samlat och diskutera infallen och intrycken allteftersom de kommer. Som chaufför och guide har vi den Frostviken-bördige Br. Paul Jensen som lyckats hyra en "Jämtlandsbuss", sedermera ommålad till "Jamtlandsbuss", till förmånligt pris. Första anhalten är den i Jamtkretsar välkända Nygård i Aspås där vi bjuds på förfriskningar och tillfälle att handla i "bua". Färden återupptas. Efter en långdragen röstningsprocedur, som sträcker sig flera mil, får vi utpekat för oss det Graffska fädershemmet i Landön. Innan vi passerar gräsen och plockar upp vår norske guide, Gunnar Bygseth, beser vi också Gyse värdshus, ett av de sista i sitt slag. Motet sjunger den norske nasionalång varefter Gunnar förser oss med bygdens historia och framtidsutsikter. Efter en lunchpaus i Nordli och besök vid Nordlis naturskönt belägna kyrka med vidunderlig utsikt över Li-bygdens fjällvärld, passerar vi åter gränsen och befinner oss nu i Frostviken, den nordligaste av Jamtlands socknar. Br. Jensen berättar under en tur runt Kvarnbergsvattnet att namnet Frostviken kommer sig av att sjön är grund och därför fryser tidigt. Under rundturen blir Br:a Stj. Sjölander och Ottosson djupt engagerade i en diskussion om Flatas undre värld. Väl framme i Gäddede installerar vi oss i de små men ombonade stugorna innan vi går till hotellet där vi möts av ett uppdukat bord i ett avskilt rum. Utanför hotellet vajar den svenska fanan. Denna halas dock och byts snabbt mot den inhemska kreationen som stolt låter sig smekas av den hemtama nordanvinden. Efter en superb middag med livaktiga förhandlingar beser man Jormkungens grav och lyssnar till Br. Jensens berättelse om dennes insatser. Vi slår oss ner vid stranden och tänder en värmande brasa i den något råkalla luften. Republikfanans utfomning kommer åter på tapeten varvid Br. Arne Rubensson anser att vi borde ha en korsfana för att symbolisera den nordiska samhörigheten. OS-kommittén presenterar de nu färdigtryckta kampanjdekaler som vid försäljningen går åt som toppsocker i en heitvasskask. Innan vi kryper till kojs gör Br. Stj. Halvar en efterlängtat återkomst i rövkroksammanhang, och lever upp till ryktena från fornstora dagar. Efterföljande morgon anträds,